

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIUS**

Lietuvos Respublikos Seimo
posėdžių sekretoriatui

2011-12-16 Nr.10-2-1785
į 2011-12-05 Nr. S-2011-10650

Kopija
Lietuvos Respublikos Seimo
Teisės ir teisėtvarkos komitetui

DĖL IŠVADŲ PATEIKIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI NR. XIP-2660

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, susipažinusi su Lietuvos Respublikos darbo kodekso 179 straipsnio 2 dalies pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIP-2660, vadovaudamasi žemiau pateiktais argumentais, išreiškia abejones dėl siūlomo teisinio reguliavimo pakeitimų tikslingumo:

1. Civilinio kodekso 3.209 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas imperatyvas, draudžiantis įvaikinti jaunesnį kaip 3 mėnesių vaiką, tačiau vaiko, kuriam gali būti nustatyta globa, minimali amžiaus riba nėra įtvirtinta, todėl vaiko globėjas, kaip ir biologinė vaiko motina, turi teisę į nėštumo ir gimdymo atostogas bei motinystės pašalpą iki vaikui sukaks 70 dienų.

Paminėtina, kad asmenų, auginančių biologinius vaikus, bei asmenų globojančių ar įvaikinusių vaikus, lygios teisės į tikslines atostogas, skirtas vaikų priežiūrai, gali būti ir yra realizuojamos per Darbo kodekso 180 straipsnyje įtvirtintas atostogas vaikui prižiūrėti iki jam sukaks 3 metai.

Vertinant šiuo metu galiojantį reglamentavimą vaikų teisės į tėvų ar kitų juos atstojančių asmenų priežiūrą iki 3 metų amžiaus aspektu, manytina, jog sudarytos vienodos sąlygos jos užtikrinimui, nepriklausomai nuo to, ar vaikas auga biologinėje ar globėju/įtėvių šeimoje.

2. Svarstant įstatymo projektą tikslinga atsižvelgti ne tik į skirtingas tikslinių atostogų rūšis, įtvirtintas Darbo kodekso 178-180 straipsniuose, jų paskirtį, bet ir netekto darbo užmokesčio, susijusio su vaikų priežiūra, kompensavimo skirtumus bei dokumentus, kurių pagrindu suteikiamos atostogos: nėštumo ir gimdymo atostogos suteikiamos remiantis sveikatos priežiūros įstaigos išduotu elektroniniu nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimu, jų metu mokama motinystės pašalpa, 100 proc. kompensuojanti netektą darbo užmokestį.

Motinytės (tėvystės) pašalpos dydis nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos, kol vaikui sueis vieni metai, yra 100 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio, jeigu apdraustasis pasirenka gauti šią pašalpą, kol vaikui sueis vieneri metai. Jeigu apdraustasis pasirenka gauti motinytės (tėvystės) pašalpą, kol vaikui sueis dveji metai, šios pašalpos dydis nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos, kol vaikui sueis vieneri metai, yra 70 procentų, o kol vaikui sueis dveji metai, – 40 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio.

Todėl svarstant įstatymo projektą, turėtų būti įvertintas papildomas lėšų poreikis, reikalingas siūlomo teisinio reglamentavimo pakeitimo įgyvendinimui.

3. Vaiko teisių apsaugos kontrolierė pritaria Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2010-11-17 išvadoje dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 179 straipsnio 2 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIP-2660 pateiktoms išvadoms dėl minėto projekto nuostatų suderinimo su Darbo kodekso 180 straipsnio bei Ligos ir motinytės socialinio draudimo įstatymo atitinkamų straipsnių nuostatomis.

Pagarbiai

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė

